

Nr 129.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1923 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anvisande av anslag för vissa arbeten för telegrafverkets samt statens järnvägars och statens vattenfallsverks räkning för bekämpande av arbetslösheten.
(4:e avd.)

Uti den till riksdagen den 8 januari 1923 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1923—1924 har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen under rubrik »utgifter för kapitalökning, Bil. 1» fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag (punkt 29), föreslagit riksdagen att för sådana arbeten för telegrafverkets, statens järnvägars och statens vattenfallsverks räkning, vilka kunna påkallas för bekämpande av arbetslösheten, för budgetåret 1923—1924 anvisa ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet sid. 100—104.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Beträffande behovet av ytterligare medel för ifrågavarande ändamål torde få erinras, att vid framläggande av motsvarande anslagsfråga för 1922 års riksdag medelsbehovet för sistnämnda år beräknades till inalles omkring 22,000,000 kronor samt att därvid förutsattes, att berörda belopp skulle räcka jämväl för de första månaderna under 1923. De reservationer, vilka, såsom ovan anförts, uppkommit å de för ändamålet under år 1922 tillgängliga anslagen, torde också få anses vara tillräckliga under första hälften av innevarande år.

Vad tiden efter den 1 juli 1923 angår, torde det med hänsyn till de avskedanden av personal, som ägt rum och fortfarande måste ske vid

de affärsdrivande verken, få anses önskvärt, att ett anslag av lånemedel ställes till förfogande till nödhjälpsarbeten vid dessa verk jämväl för budgetåret 1923—1924. Huru mycket som för ändamålet erfordras är givetvis svårt att redan nu med tillförlitlighet beräkna. Vid bedömning av beloppets storlek har jag även haft att taga hänsyn till att å de medel av bostadsanslagen, som före år 1922 ställts till kommunikationsverkens förfogande till bostadsbyggen enligt av riksdagen godkänd plan, vissa besparingar torde uppkomma. Beträffande dessa besparingar, vilkas belopp för närvarande ej kan med säkerhet angivas, uttalades i förenämnda proposition nr 12 till 1922 års riksdag, att det syntes böra ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra, huruvida desamma skulle användas för vederbörande verks räkning till bostadsbyggande eller till nödhjälpsarbeten. Detta uttalande lämnades av riksdagen utan erinran. En del av berörda besparingar torde sålunda, om anledning därtill förefinnes, kunna användas till nödhjälpsarbeten vid kommunikationsverken. Med hänsyn härtill och då förhoppning torde förefinnas, att den inträffade förbättringen å arbetsmarknaden alltjämt skall fortskrida, synes ett belopp av 5,000,000 kronor nu böra äskas som nytt anslag för ändamålet. Det förordade beloppet torde böra i sin helhet anvisas såsom kapitalökningsanslag, att utgå av lånemedel, och användas för i huvudsak arbeten av liknande beskaffenhet som dem, för vilka motsvarande för åren 1921 och 1922 beviljade kapitalökningsanslag tagits i anspråk. Att nu angiva de särskilda arbeten, som närmast kunna ifrågakomma, är ej möjligt, utan lärer som hittills avgöranderätten härutinnan böra tillkomma Kungl. Maj:t, som torde för en kommande riksdag närmare redogöra för användningen. De allmänna grunder, som tillämpats för användningen av motsvarande anslag föregående år, torde jämväl böra gälla beträffande dispositionen av det nu ifrågasatta anslaget. Som hittills synes anslaget böra avses för telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk.»

Utskottets
yttrande.

Enligt vad utskottet inhämtat återstår alltjämt av tidigare för ändamålet anvisade anslag ett belopp av över 3 miljoner kronor. Med hänsyn härtill och på grund av ytterligare i ärendet införskaffade upplysningar rörande medelsbehovet under den närmaste tiden, har utskottet ansett det av Kungl. Maj:t begärda anslaget kunna begränsas till 2 miljoner kronor.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må för sådana arbeten för telegrafverkets, statens järnvägars och statens vattenfallsverks

räkning, vilka kunna påkallas för bekämpande av arbetslösheten, för budgetåret 1923—1924 anvisa ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor att utgå av lånemedel.

Stockholm den 28 maj 1923.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar S. H. Kvarzelius, C. J. G. Swartz, N. A. Nilsson i Kabbarp, J. Nilsson i Skottlandshus, H. F. Lamm, J. L. Widell, J. Nilsson i Malmö, O. Bergqvist, K. A. Tengdahl, K. E. Andersson i Eliantorp, F. O. Strutz och C. Johansson i Hälsingborg samt

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, K. V. Rydén, J. Jönsson i Revinge, O. H:son Waldén, P. Nilsson i Bonarp, C. R. Jansson i Falun, O. Olsson i Kullenbergstorp, L. J. Carlsson-Frosterud, A. Å. Törnkvist i Karlskrona, P. M. Olsson i Blådinge, B. F:son Holmgren och O. Osberg.
